

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upraviteljske prejemnike:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopolni naj se izkazuje. Rokopisi se ne vračajo.

Brodništvo: Knafljeve ulice št. 5, (l. nadstropje levo), telefon št. 84.

Izbeja vsak dan središče izvešeni nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstotinska polt vrsta enkrat po 14 lin., na dvakrat po 12 lin., na trikrat ali večkrat po 10 lin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upraviteljska naj se pošilja naročnice, reklamacije, inserati itd. to je administrativna stvar.

Pomenoma številka velja 10 vinarjev.

Na pismoma naročila brez izločene vnesitve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

na Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7-00
na mesec	2-40

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upraviteljsvo: Knafljeve ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Z. 2353/9

Častitemu uredništvu

»Slovenskega Naroda«

v Ljubljani.

Uvodni članek »Po starem sistemu« v št. 129 z dne 9. junija 1909 popravljam po § 19. tisk. zak. uradoma sledeče:

1. Ni res, da je višji državni pravnik slovenskega jezika popolnoma nezmožen.

Res pa je, da njegova jezikovna usposobljenja popolnoma zadoščajo službenim potrebam.

2. Ni resnica, da višjega državnega pravdnika namestnik ne zna nobene slovenske besede.

Res je marveč, da ima višjega državnega pravdnika namestnik dr. Karol Wilhelm slovenski jezik v besedi in v pismu v oblasti in da je napravil z uspehom na graškem vseučilišču izpit iz slovenščine, hrvaščine in italijanščine.

Gradec, 10. junija 1909.

C. kr. višji državni pravnik:

Amschel.

Trst pred odločilnim trenutkom!

Prihodnjo nedeljo, dne 13. t. m. se začne prvič na podlagi novega volilnega reda volitve za mestni svet oziroma deželni zbor tržaški.

Ta novi volilni red določuje zakonito dolžnost, da se mora vsak opravičenec pod kaznivo volitve udeležiti, zato bodo pa tudi te volitve neka posebnost, bodo zgodovinskega pomena v razvoju tržaške občinske uprave.

Starodavni emporij ob Adrijii je videl in doživel že veliko volilnih bojev, a nikdar še ne v tako velikem slogu, kakor za predstoječe volitve, katerih se udeležijo več strank. Vsaka se skrbno prizadeva, da čim bolj imponirajoče manifestira svojo eksistenco in da pride do čim večje politične veljave v tem velikem trgovskem mestu.

Velepomembne so te volitve, kajti ni izključeno, da provzročijo velik preobrat v ponosni tržaški municipalni palači, kjer do danes ni bilo milosti za druge, kot one, ki so se slepo pokorili vladajoči brezvestni kamori, kjer se je delila posebnost nam Slovencem edinole — krivica!

In teh velevažnih volitev se takrat — poleg slovenske okolice, ki je že dosedaj pošiljala v to zbornico šest svojih zastopnikov — prvič udeležijo tudi tržaški mestni Slovenci s samostojnimi kandidati. S tem nastopom hočejo tržaški Slovenci manifestirati pred svetom svojo eksistenco na tržaškem ozemlju in dokazati, da Trst ni le italijansko, temveč tudi slovensko mesto!

Ne glede na katerokratna malenkostna nesoglasja z drugimi političnimi strankami, so bili tržaški Slovenci že od nekdanjega punčica v očesu, nekaki ljubljenci vsega slovenskega naroda. — Oni bijejo namreč že nad polstoletja trd a neizprosni boj za svoj obstoj in prava na rodni zemlji, z brezobzirnim, močnim in bogatim nasprotnikom. V tem neenakem boju so morali pretrpeti mnogo, ne le od strupenega političnega nasprotnika, temveč tudi od strani raznih c. kr. vlad. Mnogokrat so bile prenapolnjene tržaške ječe s temi siromaki-poštenjaki, ker so pač tako zahtevali — »višji obzir«. — Kako neusmiljeno se je po stopalo z njimi leta 1897. ob času padca pokojnega Nabergoja in pa leta 1898 ob času umora pokojne cesarice Elizabete! — To zadnje imenovano leto so dobili tržaški Slovenci radi malenkostne demonstracije v skupnem nič manj, kot sto in deset let strogega zapora! Ali oni vkljub temu neusmiljenemu preganjanju od vseh mogočih strani niso omagali, niso klonili tilnika pred nasprotnikom, temveč so šli s podvojeno silo v boj proti krivici. In priznati moramo, da so s svojo žilavostjo in intenzivnim delom dosegli mnogo moralnih, kakor tudi materialnih uspehov. — Napredovali so vkljub vsemogočemu zapostavljanju — na vseh poljih, tako, da se jih danes priznava in upošteva na kompetentnih mestih, da se o njih z bojaznijo govori celo tam na »Monte Citorio«, kjer se ponosno dviga italijanski parlament!

Na narodno eksponirani in za vso Slovenijo v narodnem in ekonomskem oziru zelo važni točki stopajo zopet z glasovnic v roki v boj naši bratje tam dol ob Jadranskem morju. Vsa zavedna Slovenija — brez razlike političnega mišljenja — bo te dni v duhu z zanimanjem zrla tja dol na Trst, in vse kar res narodno in slovensko čuti, bo spremljalo našo jadransko predstražo, vrle

tržaške Slovence s svojimi simpatijami v tej velepomembni volilni borbi.

Od naše strani izrekamo ponovno željo, da se vsi tržaški Slovenci in Slovani v tem trenutku tesno združijo in v skupnem nastopu manifestirajo svoj obstoj na tržaškem ozemlju. Dokler bo naš sovrag brezobren, krivčen in nepustljiv, do čaja mora biti tudi naš boj združen, neprestan in neutrujen. Boj na narodno eksponiranih točkah, kakor je Trst, in proti mogočnemu sovražniku je težek, in ima vsaj deloma zaželjen uspeh le tedaj, ako se bjee složno, zvišen nad raznimi nesoglasji dneva. Zato pa kliče sveta narodna dolžnost vse tržaške Slovence, da si napišejo na svoje glasovnice imena kandidatov, postavljenih od slovensko-narodne in vseskozi demokratične stranke, ki so si zapisali na svoj prapor: storiti v tržaški mestni zbornici vse, kar služi v propeh in poboljšanje gnetnega kulturnega in socialnega stanja našega zatiranega naroda na tržaškem ozemlju.

Z zadovoljstvom nam je konstatirati, da je takrat tudi volilni odbor za Hrvate in Srbe v Trstu zelo marljiv na delu v prid slovenske stvari in da dela za bodoče volitve v popolnem soglasju s političnim društvom »Edinost« oziroma slovensko narodno stranko.

V svojem glasilu »Sloga« so izdali v toplih in rodoljubnih besedah spisan oklic, ki se med drugim glasi:

»Hrvati i Srbi! Slavenstvo od Vas očekuje, da učinite svoju dužnost. Sudbina Vam je namijenila, da se borite na bojištu teškom, s raznovrsnim, jakim neprijateljem. Od prvog Vašeg nastupa ovisit će uspjeh budućeg rada, osiguranje onog položaja Slavenstvu in ovom gradu, koji uvjetuje naš opstanak i napredak. Na noge dakle! Vrijeme je, da pokažemo, da smo još živi i da hoćemo, da živimo punim životom kao narod, koji se bori za najveće ideale prava i slobode!«

Od naše strani želimo še enkrat tržaškemu bratom obilo uspeha v tem zgodovinsko važnem volilnem boju. — Zagotovljeni naj bodo, da jih v tem trenutku spremljajo na njih rodoljubnih potih naše najprisrčnejše simpatije.

Poslanska zbornica.

Proračunski odsek.

Dunaj, 10. junija. Proračunski odsek je v soboto končal svoje delo. V debato je posegel tudi ministrski predsednik baron Bienenrth, ki je med drugim izjavil, da je vlada jela resno proučevati vprašanje o priznanju na zagrebškem vseučilišču položenih izpitov. Obljubil je, da bo vlada izdala odredbo, da ti izpiti veljajo tudi v Avstriji, čim se uvedejo na zagrebškem vseučilišču analogna predavanja, kakor na avstrijskih univerzah. Med predlogi, ki so jih stavili posamni poslanci, je omeniti predlog italijanskega poslanca dr. Concija, naj se odpravi institucija ministrov-rojakov. Ta predlog je odsek odklonil s 24 proti 10 glasovom. Glavni referent o državnem proračunu dr. Steinwender je svojo poročilo že sestavil. Tiskano poročilo se vroči poslancem že v jutrišnji seji.

Novi davki.

Dunaj, 10. junija. Poslanec Pautz in tovariši so vložili predlog, v katerem zahtevajo, naj se obdačijo vsi predmeti, ki služijo luksuzu in so podvrženi modi. Obdačiti se imajo predvsem vsi dražji modni predmeti: modni damski klobuki, elegantna obleka, perilo, dragi modski klobuki in slamniki, luksuriozni vozovi, avtomobili itd. — Razen tega se ima uvesti posebna pristojbina za nakup raznih dražjih modnih predmetov. Ti davki bi vrgli vsako leto približno 30 milijonov kron. Kakor zatrjujejo, soglašajo v vladnih krogih s predlogom poslanca Pautza, in je računati s tem, da bo finančno ministrstvo osvojilo ta predlog.

»Slovenska enota«.

Dunaj, 10. junija. »Slovenska enota« je sklenila, da ne bo zavirala razprav v parlamentu o državnem proračunu. Nove nujne predloge vloži »Slovenska enota« šele, ko bo razprava o državnem proračunu končana. V petkovi seji poslanske zbornice pride v razpravo nujni predlog dr. Stranskega in tovarišev o aferi rektorja češke tehniške v Pragi Bertla z naučnim ministrom grofom Stürgkhom.

Demisija ministra dr. Žačka.

Dunaj, 10. junija. Korespondenca »Zentrum« javlja, da je dr. Žaček v soboto posetil ministrskega

predsednika barona Bienenrtha in ga obvestil, da vztraja pri svoji demisiji in prosi krono, da reši njegovo prošnjo. Baron Bienenrth je obljubil, da bo ministrov prošnjo predložil vladarju, a je takoj pripomnil, da je skoro izključeno, da bi cesar sprejel demisijo.

Preobrat na Turškem.

Vojna s Turčijo?

Carigrad, 10. junija. Turška vlada je poslala vsem svojim poslanikom, ki so akreditirani pri vele-silah, okrožnico, v kateri jim ukazuje, naj evropske kabinete obveste, da bo Turčija brez odlaganja napovedala Gali vojno, ako bi le-ta skušal zavesti Kreta v trenutku, ko umarbo velesile z otoka svoje posadke.

Poslanska zbornica.

Carigrad, 10. junija. Poslanska zbornica je sprejela po kratki debati izredni proračun za tekoče finančno leto. Po proračunu bodo znašali dohodki 5.325.000, izdatki pa 5.311.638 funtov. To je po dolgem času prvič, da presegajo dohodki izdatke.

Obnovljen proces.

Carigrad, 10. junija. Ali Haidar, sin Madhat paše, ki je pred 33 leti izposloval Turčiji prvo ustavo, je obvestil časopisje, da bo vložil sodišču predlog, naj se obnovi proces, ki ga je dal svoječasno uvesti sultan Abdul Hamid proti njegovemu očetu Midhat paši. Ta proces se je končal, kakor je znano, s tem, da je sodišče Midhat pašo obsodilo na dosmrtno prognanstvo.

Somišljeniki, pozor!

Naznanjamo Vam, da se shod, ki bi se imel vršiti v nedeljo, 13. t. m. ob 11. uri v »Mestnem domu«

vrši šele prihodnjo nedeljo, 20. t. m. v isti dvorani.

„Veletzdoljniški“ proces v Zagrebu.

V sredo je sodišče jelo zasliševati priče iz Grubišnjega polja.

V dvorani je bil navzoč obtoženec dr. Gjuric sam, vsi drugi obtoženci so od razprave izključeni.

LISTEK.

Izpisek iz dnevnika priporja Fausta Gradiška.

Faustus Gradišek, za francoskih časov ravnatelj bolnišnice usmiljenih bratov v Ljubljani, pozneje od l. 1824. do 1836. slovit »puščavnik« pod Šmarno goro, je napisal o svojih doživljajih dnevnik — pravi »curiosum«! — v katerem se nahajajo tudi nekatere opombe, spominjajoče na Francoze v Ljubljani. — Iz Prage v Ljubljano je bil dospel Faustus Gradišek že 6. oktobra leta 1806., ko je bil še Hermes Moditz tukaj pripor usmiljenih bratov, in je 27. oktobra kakor »viksi postrežnik« spital čez vzel. — Njegov dnevnik sem imenoval pravi »curiosum«, in to je res, kajti spisan za oporo osebnih spominov pisateljevih, ne pa za snižave naslednikov, je sestavljen tako čudno, da ni mogoče dobiti iz njegovih notic na prvi mah nobenega pregleda. Prvič je uravnan po dnevih, ne po letih — to se pravi na prvi strani stoji samo beležke, ki se tičejo 1. januarja iz različnih let njegovega življenja, na drugi strani so zabeleženi razni dogodki tičejoči se 2. januarja iz različnih let itd. Ta po dnevih razvrščen material si moramo torej

najprej preložiti na preglednost zaporednih let, da dobimo pravo kronološko nasledovanje dogodkov. Faustus je pisal slovenščino v svojem dnevniku z grškimi črkami ali pa z latinico ritenski, da treba besede brati nazaj n. pr. zibrit = firbie (radovednost), adavan = navada; poleg tega je pa še mnogo besed samo na pol izpisanih ali celo le z začetnico označenih, zlasti kar pridejo intimnejše stvari na vrsto, kar je seveda popolnoma umevno in tudi upravičeno. — Faustovega dnevnika notice podajem v naslednjih vrsticah tako, kakor sem jih jaz razbral v sedanjem pravopisu:

1808, 26. IX. začeli v Ljubljani šance kopati in na festeng delati zavolje prihodnje vojske.

1809, 10. IV. začetek vojske cesarskih s Francozi, na vseh krajih je bil padel velik sneg.

1809, 28. IV. videl, kako je moj brat Vožbald ujetje Francoze koker korporal na Ogrsko spremil.

1909, 20. V. prihod francoskih armad pod generalom Magdonald — (strašno!)

1809, 21. V. streljali z Grada cesarski na Francoze — (2 dni, v strahu!)

1909, 23. V. Ljubljanski Grad s soldatni vred Francozom čez dali — m. e. p. ser.

1809, 17. VI. tisti hudi Francoz hotel kuhati v kloštru za njegove ljudi; jaz v nevarnosti. —

1809, 27. VI. zvečer po noči je bil Demonte s svojo vojsko strah naredil.

1809, 28. VI. zvečer po noči Demonte s svojimi i z ujetimi se proč potegnil.

1809, 29. VI. tisti strah od Francozov, pred našo cerkvijo kmeti plezirali. —

1809, 3. VII. je b'la Ljubljana plokirana skoz Demonte, veliko skrbi, težav (1 mesec).

1809, 6. VII. pomoč za klošter skoz prodane arenije francoskemu špitalu — o. b. pr.

1809, 10. VII. večkrat skrbi po noči zavolj prihoda cesarskih. Francoze v špitalu imeli.

1809, 18. VII. se večkrat čez Ljubljano v čolnu vozili, videli boječnost vojske strah.

1809, 17. VIII. na Dunaju »baffenstilstand« po nesreči storili, 2 meseca žalostni časi.

1809, 12. IX. velika skrb za klošter, dragota, veliko opravkov. —

1809, 23. IX. tista suplika na Central - Gubernium čez naš tako revni stan. —

1809, 28. IX. v nevarnosti bil, cesarske ranjence Francozom i francoske cesarskim dal.

1809, 4. X. veliko pisanja i prošnja za dobiti pomoč za klošter (velika muja!)

1809, 14. X. na Dunaju mir storjen Illyria zbužena i zgubljena. (Se zavzeli!)

1809, 15. X. puntanje čez Francoze na Dolenjskem na več krajih, strah i bajn v Ljubljani. —

1809, 16. X. postave d. gener. Baragnaitille, eden v Ljubljani ustre-ljen bil.

1809, 17. X. zjutraj že drukan mir publiciran bil, nobeden ne veroval. —

1809, 20. X. mir na Dunaju ratificiran, v Ljubljani publiciran skoz 100 štukov; — naš novi -refekt[ori-um] žegan bil. —

1810, 10. III. z Dunaja od provinciala povelje dobil, klošter čez dati. —

1810, 12. III. z vsemi mojimi brati sklenil, ne na Iriskim ostati — (Previdno!)

1810, 13. III. resignacion našega kloštra regirengi noter dal, se vsi podpisali. —

1810, 19. III. začetek te velike komisije za obdržati naš klošter. (v kloštru).

1810, 9. V. od general - intendanta Dauche ena imenitna pomoč za klošter.

1810, 5. VI. moja rajža na povelje gen. intend. iz Liber v Gorico za odstaviti Eduarda h komisiji.

1810, 7. VI. v Gorici se potil pri rajt[ingah], Liberja skoz kap[itelj] posta[vil] za administratorja.

1810, 9. VII. [v Ljublj.] tisti Ottočaner - Fajmašter Nikolaus Murgic 1 mesec 20 dni u strf. prb. (f)

1810, 27. VIII. v Zaro v Dalma-cijo na priporja pisal zavolj bratov iz Milane dobiti.

1810, 1 IX. veliki opravi cel poletje kakor komisér z goriškim kl[oštrum].

1810, 22. XI. tisti veliki memorial na Duk de Ragusa sis. (?)

1810, 18. XII. veliko dela i težav za gor vzdignit klošter, tudi zop[er]stavljanje od bratov.

1810, 19. XII. z vsemi brati pri polieljskem] kom[isarjatu] i v intendanci bil. k. d. ipr.

1810, 22. XII. moji nehvaležni bratje meni naprej metali, da sem jih Fran[cozom] predal.

1811, 4. II. od intendance prepoved, bolnike več gori jemati — cajh. s. vss.

1811, 15. V. se je bla asentirenga regrutov v naš[em] kl[oštru] začela (2 meseca).

1811, 8. VII. za moj pos, v Toplice iti, morala škofija dobra stati.

1811, 20. VIII. se je bil tisti imenitni komet začel prikazovati. Francoz. prerokovali.

1811, 12. X. tisti srčni začetek, ti prvi trije bratje se na cesarsko podali.

1811, 15. X. sklenjenje intendance za klošter čez vzeti.

1811, 16. X. začetek inventariš = komisije v kloštru (10 dni).

1811, 30. X. vse Polaku, novemu ferboltarju, čez dal. celo noč žal[osten] slovo j[emal].

Priča Peter Šagorac je izpovedal, da se je srbstvo jelo širiti v Grubišnem polju šele, ko je prišel tjakaj dr. Gjurič. Preje so se pravoslavni nazivali »Vlahe, katoliki pa »Šokee«. Slišal je prepevati razne srbske pesmi. Fantje so često po krčmah klicali: »Mi smo Srbi, tu je srbska zemlja«. Na vprašanje zagovornika dr. Tuškana, ako je vse to sam slišal, je priča priznal, da ni ničesar slišal na svoja ušesa, marveč da so mu vse to drugi pripovedovali. Ko je dr. Gjurič pripomnil, da je svdok notoričen pijanec in razbijač, mu je predsednik odzvel besedo. Obtoženec dr. Gjurič: »Kako se naj potem zagovarjam, ako mi ne dovolite govoriti? Jaz bom svojo obrambo izpopolnil ter ji poslal naravnost višjemu sodišču. Za sedaj pa vlagam ničnostno pritožbo.

Svedok Janko Smolčič je pripovedoval, da je slišal popevati srbske pesmi in da so Srbi često po noči, ko so odhajali iz krčm domov, klicali: »Živili Srbi!«

Med temi pa obtoženca nikdar ni bilo. K porokam so se Srbi vozili in se še tudi sedaj vozijo pod srbsko zastavo. Glavni razširjevalec srbske narodne misli je bil obtoženec dr. Gjurič, ker je vedno narod učil, naj bo ponosen na svoje srbsko ime in na svojo narodnost.

Priča Tomo Smolčič je izpovedal, da Srbi govorijo: »Mi smo Srbi in Srbi ostanemo.« Nekoč je slišal, da so Srbi govorili, da je Hrvatska srbska zemlja. O kralju Petru ni slišal ničesar, tudi njegove slike ni videl nikjer. O obtoženi dr. Gjuriču ni slišal ničesar.

Svedok Gjuro Bosanac je izpovedal, da so se Srbi v Grubišnjem polju od pamtiveka nazivali Srbe ter imenovali svojo vero srbsko pravoslavno. Ni torej resnična trditev, da je srbsko idejo v Grubišnjem polju vzbudil šele obtoženec dr. Gjurič. Razprtje med katoliki in pravoslavni so bile vselej. Na pripravajoče se je obtoženec dr. Gjurič vedno pomirjevalno vplival. Često je prišlo tudi do sporov in pretepov po gostilnah, toda te pretepe so povzročali navadno notorični lopovi, ki jim je na tem leželo, da se ljudje med sabo sovražijo. Često je prišlo po krčmah do pretepa, ker so frankovci spraševali srbske goste, kaj da so. Ko so jim odgovorili, da so Srbi, so navalili nanje s steklenicami.

Ker na razpravo ni bilo poklicanih drugih prič, je predsednik odredil, da se imajo čitati spisi, ki se nanašajo na obtožence iz Like.

Vabilo na **SHOD** narodno-napredne stranke ki bo

**v nedeljo, 13. t. m. ob polu
4. v občinski hiši na Igu.**

Dnevni red:
Poročilo o političnem položaju.
Poroča dež. posl. dr. Ivan Oražen.
Organizacija nar. - napredne stranke. Poroča dr. Greg Žerjav.
**Somišljeniki, naprednjaki, pri
dite vsi na shod in pokažite na-
sprotnikom, da se zavedate svoje
dolžnosti!**

Jzvrš. odbor nar.-napredne stranke.

1811, 31. X. zjutraj pat[er]
Amos i Novic proč rajnal na Dun[a]j
s Prelhom.

1811, 2. XI. jaz iz kloštra ven šel
[v hišo božje previdnosti] = h Ka-
stagnetovim.

1812, 18. V. se je v Ljubljani 40
persón podpisalo za-me na Dunaj
prostiti.

1812, 12. VI. jaz trdno sklenil,
drugi mesec v Toplice i potlej na Du-
naj iti.

1812, 21. VI. z Dunaja od pro-
vincijala pismo dobil, da še imam v
Ljubljani ostati.

1812, 18. XII. na Kranjskem ti-
sto omrženje drevosov kakor glaž
(skoz 10 dni) potem dosti sadja.

1812, 27. XII. povsod velik mraz,
v Ljubljani do 15°, rusovska zima.

1812, 28. XII. se zvedelo od
zmrznenja francoskih trum v moško-
vitarški duželi.

1813, 11. III. v tem mesecu ob-
čutil velike želje, na Dunaj v klošter
nazaj iti.

1813, 13. VIII. premenjenje vre-
mena od 27° do 10° v treh dnevih.

1813, 17. VIII. začetek te vojske
na Illyrskem. Cesarski čez Francoze.

1813, 25. VIII. okoli Ljubljane
so se bile zbrale velike armade franco-
ske.

1813, 31. VIII. večkrat v tem
mesecu Francozi od cesarskih tepeni
i pregnani bili.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. junija.

+ Ljubljanski ulični napisi.
Dolgoletna borba za samoslovenske
ulične napise v Ljubljani je končana.
V sredo je govorilo upravno sodišče
in je odbilo pritožbo dr. Egerja in
dr. Binderja kot neutemeljeno. Če so
Nemci res že dali delati dvojezične
table pri Tönniesu, jih zdaj lahko
prodajo za staro železo. Tudi naj lepo
vtaknejo za zrcalo tiste graške liste,
v katerih so mestni občini pripovedo-
vali, naj dobro shrani snete dvo-
jezične table, češ, da jih bo itak mo-
rala v kratkem zopet pribiti. Mestna
občina teh dvojezičnih tabel ne bo
rabila nikoli več, eno pa lahko daruje
muzeju, da bodo vedeli, kako je nekoč
bilo v Ljubljani.

+ Iz sodne službe na Štajerskem.
Za svetnika dež. sodišča v Celju je
imenoval justični minister okrajnega
sodn. v Mariboru L. Wenedikterja.

— Hrvatsko pjevačko društvo
»Lovor« iz Opatije je poslalo družbi
sv. Cirila in Metoda 100 K dohodkov
ob priliki izleta v Postojno. — Hvala!

— Vrtno veselico ste priredili
skupno moška in ženska Šentpeterska
podružnica na restavracijskem vrtu
hotela »Ilirije« včeraj popoldne. Ve-
selica je izbornu uspešno, natančneje
poročilo prinesemo radi pomanjkanja
prostora jutri.

— Knjige družbi sv. Cirila in
Metoda, in sicer lepo zbirko prav po-
ravnih knjig sta darovala gospa Fran-
ja Jarc in neimenovan rodoljub.
Le tako naprej, kmalu bo vagon knjig
za obmejne kraje. — Darovalcema is-
krena hvala!

— Kdor se zanima za nekdanji
hrvatski »Vienac«, naj se javi družbi
sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ki
ima skoro vse letnike od l. 1880 na-
prej na prodaj, oziroma v zameno za
primerne slovenske knjige. Družba
razpolaga tudi s starinami, vezanimi
letniki »Učitelj. Tovariša«.

— Ciril - Metodova podružnica v
Hrastniku je poslala glavni družbi
»Südmarkin dar« v znesku 50 K kot l.
zbirko za pokroviteljino z geslom:

Südmark' dvajsetletnico praznuje,
nove plane proti nam spet kuje.
Zemljo našo hoče nam ukrasti,
upa, da Slovenec mora pasti ...
Mi pa znova prisezimo sveto,
da porazimo svojat to kletu;
vsak od nas naj položi mal' dar
naši dragi »Družbi na altar!«

Prispevke je pobiral gosp. V. M. Za-
lar. Imena darovalcev priobčimo v
mesečnem izkazu. Za sedaj iskrena
hvala!

— Družbi sv. Cirila in Metoda je
daroval več komadov starega denarja
gosp. Merhar Ludovik, trgovski
vajenec v Ljubljani. — Hvala!

— »Slavec« Jutri, v soboto ob
pol 9. zvečer je skupna seja slavnos-
tne odbora »Slavec« v društvenih
prostorih v »Nar. domu«.

— Druga javna produkcija go-
jencev »Glasbene Matic« se je vr-
šila v sredo zvečer. Kot prva je na-
stopila gđ. Mara Breskvarje-
va (Sola g. Trošta) s klavirsko toč-
ko Mozartovo sonato v f-duru. Žela
je za svoje eksaktno, v vsakem oziru
popolno izvajanje burno pohvalo. G.
Leopold Kovač (Sola g. Hubada)
nam je že znan kot prijeten mehak
liričen tenor, ki se je tokrat odliko-
val v Rubinsteinovi »Asra«, Schu-
mannovi »Popotni pesmi« in Par-
movi »Poslednji noči«. Pokazal je
velik napredek od lanskega leta in
mu na njegovem lepem uspehu od-
krito čestitamo. Ena najboljših to-

ček je bila nato Sendsenov »kon-
cert za violončelo«, ki ga je z vsem
umevanjem in izbornu tehniko izva-
jal g. A. Trost (Sola g. Bileka).
Gđ. Angela Maličeva (Sola g.
Gerbiča) nam je s svojim polnim,
zlasti v globini, pa tudi sicer zelo
prikupnim, vse fineze z lahkoto iz-
razujočim altom ljuba znanka. Iz-
brala si je dve domači skladbi: Satt-
nerjevega »Zaostalega ptiča« in B.
Ipavčeve »Ciganko Marijo« ter v
obeh dosegla popolen uspeh. Občin-
stvo ji je živahno ploskalo in jo več-
krat prizval nazaj na oder. G. Av-
gust Waschte (Sola g. Gerbiča)
se je izkazal v Beethenovni »Sonati
pathetique« globoko čutečega ume-
valca skladatelja in je prehajajoč z
tako izbornu tehniko preko vseh te-
žav dosegel popolen uspeh. Romanca
iz Welerovega »Čarostrelca« in ravno
tako Lisztova »Mignon« ste skladbi,
za katerih izvajanje je treba dobre
šole in obsežnega glasu. In prav s
takim sopranom razpolaga gđ.
Ivanka Hrastova, ki je obe toč-
ki pela tako precizno, s takim globo-
kim umevanjem, da si je takoj osvo-
jila vse občinstvo. Odozbranje se
kar ni hotelo poleči, izzvana je bila
gotovo šest ali sedemkrat in prejela
krasen šopek. Ravno tako burno po-
hvalo je žel g. Ivan Trost (Sola g.
Vedrala) za svojo, s pravo virtuoz-
nostjo dovršenega umetnika izva-
jano Henri Vieuxtemsovo violinsko
točko »Air Varie«. Izbornega pevca,
katerega bi skoraj želeli čuti tudi na
drugem kraju in ne samo pri učens-
kih produkcijah, se je pokazal g.
Rud. Trost (Sola g. Gerbiča) s svo-
jima baritonskima točkama »Arijo
Onjegin« iz Čajkovskega opere
»Onjegin« in prologom iz Leonca-
vallove opere »Glumaci«. Seveda mu
je občinstvo živahno ploskalo, kakor
je tudi v resnici zaslužil. S tem so
torej produkcije gojencev »Glasbene
Matic« zaključene za letošnje leto.
Na lepih uspehih, ki kažejo vsestran-
sko stremeljenje po pravi glasbeni
naobrazbi, moramo le najodkritosre-
nejše čestiti i gojencem i »Glasbeni
Matici«, katera je zopet pokazala, da
je glasbeni zavod prve vrste, ki za-
služi splošno zaupanje, zato pa tudi
splošnega zanimanja za njene cilje.
Moremo ji le želeli enakih uspehov
tudi v bodočnosti.

— Društvo slovenskih trgovskih
sotrudnikov za Kranjsko je sklicalo
skupno s pomočniškim zborom gremi-
ja trgovcev dne 9. t. m. ob 9. zvečer
v areno »Narodnega doma« shod, ki je
bil prav dobro obiskan. Shod je otvo-
ril društveni predsednik gosp. Morav-
ec, pozdravil navzoče člane, zastop-
nika oblasti mag. komisarja Sem-
ena in zastopnike časopisja ter takoj
nato prešel k glavni točki sporeda:
razgovor o stanju trgovskih sotrudni-
kov z ozirom na vladajoče prenapete
razmere. Omenil je takoj tu, da je
neka ljubljanska trdka izdala v zad-
njem času za svoje uslužbenec službe-
ni red, ki je izzval upravičeno ogorče-
nje ne samo med uslužbenci dotične
trdke, temveč med vsem trgovskim
sotrudništvom. Ta poslovni red se ni-
kakor ne strinja z določbami pravil
trgovskega gremija, ima prav svoje
posebnosti glede na delavni čas in do-
loča celo denarne globe za prestopke,
omenjene v njem. Žalostno pa je, da
sta ta službeni red potrdila e. kr. obrt-
ni nadzornik Santruček in župan Hri-
bar. — K tej točki se oglasi G. Dea-
cona, ki je zlasti poudarjal, da ta
službeni red ne dopušča nikakega do-
pusta, da po njem uslužbenec ne dobi-
va plače za časa orožnih vaj in pa ne-
umestnost denarne globe. — Gosp.
Ekara je nato odločno zavrnil napad
na župana Hribarja, ki ni potrdil tega

službenega reda, temveč ga le revidi-
ral kot predstojnik mestnega magi-
strata, politične instance prvega re-
da, ko je bil službeni red že potrjen
po organu deželne vlade, e. kr. obrt-
nem nadzorniku. Župan tu nima ni-
kake odločevalne oblasti. Videlo se je
po nekaterih burnih odgovorih, da je
bilo na shodu par klerikalcev, ki so
tudi tu hoteli v kalnem ribariti, pa
jim je spodletelo. Enako je tudi gosp.
komisar izjavil, da je vzel ta službeni
red magistrat edino le naznanje. —
Gosp. Zelenik je poudarjal, da so
si trgovski uslužbenci mnogo sami
krivi, ker se premalo brigajo za svoje
stanovske zadeve. — V imenu odbora
pomočniškega zbora pri gremiju tr-
govcev je gosp. Volk poudarjal, da
je ta odbor marsikaj dosegel, kakor
nedeljski počitek, zapiranje železni-
narskih trgovin i. t. d. Pripomnil je,
da dotična trdka ni upravičena na-
lagati posebnega službenega reda,
ker je službeni red že določil gremij.
— Nato je prečital gosp. Roglič
oni službeni red in ga tudi primeno
komentarit on in pa gosp. Ekara, ki
je poudarjal, da je tu pač par točk, ki
so naravnost »contra bonos mores«.
Tako n. pr. določba, da mora oddati
uslužbenec ob vstopu svoja spričevala
šefu in jih dobi šele nazaj ob pravil-
nem izstopu iz službe. Delavni čas je
določen od 1/4. do 7. zvečer z enour-
nim odmorom opoldne. Torej bi trd-
ka po uredbi novega državnega zaka-
na oškodovala uslužbenca za 1/4 ure
počitka, to pa tembolj, ker službeni
red pravi, da ima šef pravico, ta de-
lavni čas podajšati. Čudna je določba,
da kot dokaz boleznj služi samo zdrav-
niško spričevalo. Naravnost anahro-
nistične pa so denarne globe, katere
bi smel šef nakladati od 2—10 K za
razne prestopke tega službenega
reda. In te globe naj bi tekle v gremi-
alno bolniško blagajno, katere
sploh ni. Vsega obsojanja je ravno ta-
ko vredna določba, da sme šef odpu-
stiti uslužbenca brez odpovedi in brez
odškodnine, če je okužen z nalezljivo
boleznijo. In ta pravila se naj smatra-
jo kot del pogodbe med trdiko in
uslužbencem, dasiravno je šef poslal
službeni red uslužbencem pod kuver-
to, ne da bi ga bil potem le en usluž-
benec priznal. — Gosp. Sajovic
priporoča odločen, organiziran na-
stop proti trdki, ki bi se hitro udala,
ako bi ji uslužbenci pokazali hrbet,
in bi ne dobila drugih. Predsednik je
zato, da se stvar izroči pomočniške-
mu odboru, ki pa žal še ni imel ob-
čnega zbora, dasiravno je čas že po-
tekel. G. Volk pojasni, da se občni
zbor vrši tekem 14 dni. Zbor je storil
svojo dolžnost, dasiravno je morda
predsednik ni, kakor je to očital pred-
govornik. Končno se sprejme soglas-
no predlog, da naj se stvar izroči v
definitivno presojo razsodniškemu
odboru trgovskega gremija, ki naj o
stvari sklepa principiarno. Ko je nato
še Deacona na pozval kolege k soli-
darnemu nastopu v stanovskih zade-
vah, je predsednik zaključil shod, ka-
tereza se je udeležilo gotovo do 100
trgovskih sotrudnikov. Upamo, da bo
shod imel dovoljen uspeh in da bodo
izginile izmed nas take, vsakemu so-
cialnemu mišljenju v obraz bijoče
stvari, kakor je omenjeni službeni
red. Društvo slov. trgovskih sotrud-
nikov pa priporočamo, da se krepko
organizira in kot strokovna skupina
pridruži »NDO«, kjer bo našlo go-
tovo vsestransko podporo.

— K petdesetletnici slovenskega
umetnika gosp. A. Gangla omenjamo
še sledeče: A. Gangl je bil rojen 8. ju-
nija 1859 v Metliki na Dolenjskem,
kot sin meščanskih staršev. Izsolal in
izučil se je, kot navadno Slovence, z
največjim trudom v skromnosti in v
trdem boju za obstanek. — Dovršil je
umetniške študije na Dunaju od leta
1885 do 1887 v kiparski šoli profesor-
jev E. Helmerja in vit. K. Zumbur-
scha. Prvo delo, s katerim je pokazal
svojo umetniško dovršenost, in se ta-
korekoč predstavil slovenskemu ob-
činstvu, je bil Vodnikov spomenik v
Ljubljani, odkrit leta 1889. Njegova
dela v Ljubljani so dalje: kamenita
portalna skupina na deželnem gleda-
lišču, ki predstavlja Genija, Dramo
in Opero ter sohi Tragedija in Kome-
dija, Valvazorjev spomenik pred Ru-
dolfinom, odkrit leta 1903, nagrobni
spomenik ge. Murnikove, portreti de-
želnega glavarja Fr. Šukljeta, bar.
Schwegla in pesnika Jos. Cimperma-
na (v ljubljanskem muzeju), poprse
Jos. Stritarja, Fr. Prešerna in relief
»Maria in stellas« iz marmorja. Zna-
menit je tudi njegov relief v Kamnu
»Kristusov vneboh« v djakovski
katedrali, katerega je napravil po na-
ročilu biskupa Strossmajerja. Prosla-
vil se je s svojimi umetniškimi deli,
zaslužil priznanje in čast ne samo
med narodom slovenskim, marveč tu-
di izven njegovega ozemlja. — Bodi
zavednemu umetniku zaslužno pri-
znanje, k njegovemu slavlju pa mu
želi slovenski narod, da v blagostanju
še dolgo in uspešno deluje na svojem
umetniškem potu.

**Moška in ženska podružnica dru-
žbe sv. Cirila in Metoda v Logatcu**
priredita skupno dne 4. julija veliko

ljudsko veselico. Sosedna društva naj
se glede svojih prireditiv blagohotno
na ta dan ozirajo.

Potrjen deželni zakon. Cesar je
potrdil deželni zakonski načrt za
Kranjsko glede varstva planin in po-
vzdige planinarstva.

V Šmartnem pri Litiji bo napo-
vedana veselica dne 20. junija.

Otvoritev sokolske telovadnice v
Sv. Križu pri Kostanjevici, ki se je
vršila pretečeno nedeljo, je uspela
nad vse pričakovanje. Dne 31. maja
lanskega leta se je porodil ta Sokol in
takrat se je računalo s številom še-
stih telovadcev. Danes, po preteku
enega leta pa jih je 17 telovadcev, a
ne samo po imenu, temveč v resnici
telovadcev. — Slavnost sama na sebi
se je vršila v najlepšem redu. Ob treh
popoldne je bil sprejem bratskih dru-
štev na Križaju t. j. pri bratu in ne-
umornem načelniku tega Sokola Mi-
klavčiču, odkoder je bil potem pohod
v Sv. Križ. Ta dolgi sprevod s kosta-
njeviško godbo na čelu, je naredil
mogočen utis. V sprevodu so bila za-
stopana društva: krški Sokol, breži-
ški Sokol z zastavo, dalje po večjih in
manjših deputacijah Sokoli iz Sevnice,
Hrastnika, Zagorja, Ribnice, da,
celo iz Zagreba sta prihitela na kole-
sih dva vrla brata Sokola. Pri tej pri-
liki ne smemo pozabiti omeniti vrlih
Sokolice iz Krškega in iz Brezje. Po-
gled na ta mlada slovenska dekleta
ukrepil nas je v prepričanju, da se
nam ni bati pomanjkanja krepkega,
zdravega in značajnega ženskega na-
raščaja, saj jih je bilo nad 50, akorav-
no je bila slavnost v navadni, od že-
leznice oddaljeni vasi. Za temi višnje-
vimi Sokolicami, korakali so ponosni
Sokoli, po številu kakih 130. Na potu
od Križaja do telovadnice so bili ti
pionirji Slovenstva obispani s cvetli-
ci, ki jih je metalo zavedno križev-
sko občinstvo, hoteč izraziti s tem
svojo ljubezen do Sokolov oziroma v
prenešenem pomenu do svojega slo-
venskega naroda. Na vrtu pred telo-
vadnico se je zbralo mnogobrojno šte-
vilozavednega občinstva, nakar je sta-
rosta krškega Sokola br. Humek na
pragu telovadnice v krepkih, vzneš-
nih in navdušenih besedah razložil
pomen današnjega dne. Nato je staro-
sta odseka br. Malnerič v srce sega-
jočimi besedami se zahvalil vsem So-
kolicam in Sokolom ter v tako veli-
kem številu zbranemu občinstvu, da
so pripomogli s svojim obiskom k ta-
ko lepi slavnosti. Obena govornika
so sledili dolgotrajni Na zdar in
Zivio-klici. Potem se je vršil ogled
telovadnice, odkoder se je zbrano ob-
činstvo preselilo na vrt br. Kodriča,
kjer je kmalu sokolska koračenica na-
znanila prihod in nastop vrlih Soko-
lic, katere je občinstvo sprejelo z bur-
nim aplavzom, nakar so te pod vod-
stvom sestre Ziehrer proizvajale pro-
ste vaje z obročem kar najdovršenej-
še. Menjaje Sokolice in Sokoli so nam
pokazali le ti tako proste vaje, kakor
vaje na raznem orodju in reči morajo,
da se je bilo čuditi, kako dovrše-
no se je vse izvajalo. Po končani telo-
vadbi se je razvnela prav prijetna za-
bava na krasnem vrtu, mladina pa se
je vrtela v poskočnih polkah in meh-
kih valčkih. Žal, da ni trajalo dalje
časa, ker so društva eno za drugim v
nastopivši noči kmalu odšla. Domači
so ostali zbrani še dolgo v bratski
ljubezni. Po več navdušenih govorih
se je končala zabava s tem, da so
zbrali Sokoli med seboj malo darilec
družbi sv. Cirila in Metoda, spomi-
njaje se 20letnice »Südmarke«. Tako
se je končala ta krasna slavnost, ki
nas je popolnoma utrdila v zavesti,
da v prav kratkim času razprostre
svoje peroti samostojni »Sokol« v
Sv. Križu.

Sveta jeza očeta Čobala. Iz Za-
gorja ob Savi se nam poroča: Oče
Čobal bi rad tudi obrtnike s svojim
odurnim terorizmom prisilil, da bi
uklonili tilnik in se upregli v njegov
jarem. Na vsakem shodu, v »Na-
preju« in v »Rdečem Praporu« hu-
ska delavstvo, seveda v prvi vrsti ne-
organizirano delavstvo, kajti organi-
ziranih, ki plačujejo Čobala desetino,
je že tako malo, da Čobal delavce že
na vse načine preklinja. Delavci
imajo Čobalove shode samo še za
šalo, saj premleva Čobal že 15 let eno
in isto in vse v imenu hudiča. De-
lavci zapuščajo Čobala trumoma, ker
jim je odprla oči jako lepo uspeva-
joča delavska organizacija. Največji
trn Čobalu v peti so pa zavedni obrt-
niki, ker ti stoje trdno kakor skala in
se ne ustrašijo ne Čobalovega socia-
lizma, na takih ljudi, kakor je mesar
Bajcar v Toplicah, ki je zidarsko
delo pri svoji hiši oddal nekemu nem-
čurju iz Maribora, dasi ima na raz-
polago dobre slovenske zidarske
mojstre. Zagoreci se bomo osvobodili
nemčurjev in čobalarjev!

Iz Semiča se nam piše: V nedeljo
priredi dr. Lampe pri nas shod. Za-
nimanje je veliko za ta shod, osobito
ker se pripravljajo tudi napredni
kmetje, da ga posetijo. Najboljši
obisk se nam obeta iz Grada. Torej
na svidenje g. doktor. Op. ured.: Prav
je, da se tudi naprednjaki udeležujejo

klerikalnih shodov in dobro je, če na predni govorniki zavračajo klerikalce, a vse na parlamentarnem način.

Otvoritev turske železnice. Novo-zgrajeno tursko železnico otvorijo 12. junija v navzočnosti cesarja in vseh avstrijskih ministrov. K svečanostni otvoritvi prideta tudi ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle in trgovinski minister Kossuth.

Zrakoplov, ki je plul proti jugovzhodu, so videli na Štajerskem. S pomočjo daljnogledov so opazovalci dognali, da so se v gondoli nahajali častniki neke tuje države. Po uniformah soditi, so bili to italijanski ali francoski častniki.

Čebelarški shod v St. Petru pri Rudolfovem se vrši v nedeljo, dne 13. t. m. ob 3. popoldne. Shod priredi čebelarška podružnica za Rudolfovo. Na shodu bosta predavala gosp. Ant. Lapajne, učitelj kmetijske šole.

Na naslov državne železnice. Trbiž je gotovo postaja, na kateri vstopa in izstopa vsako leto na tisoče slovenskih potnikov, ali vzlic temu se slavnemu prometnemu ravnateljstvu v Beljaku ne zdi vredno namestiti na tej postaji slovensčine zmožnih uradnikov in to prav posebno ne tamkaj, kjer je najbolj potrebno, pri blagajni. Tako se je zgodilo prošlo nedeljo, da se je na trbiškem kolodvoru vse trlo slovenskega občinstva pred blagajno, v kateri se bili dve ženski, od katerih ni nobena ali res ni umela ali pa ni hotela razumeti slovenske besedice, pač pa je ena še celo vpila, seveda nemško, nad slovensko ženo, ki je slovensko zahtevala vozni listek: Kdor se vozi po železnici, mora znati nemško. Ko je nato neki gospod tudi slovensko zahteval listek, ga je pač ena od onih nemških zagriženk razumela in že hotela dati listek, nakar pa je druga hitro zaprla vrata, da dotičnik ni mogel dobiti listka. Dobil ga je šele po daljšem čakanju. Poleg tega pa, da se slovenski potniki tako šikanirajo pri blagajni, morajo pa še tudi prenašati naravnost divje poglede onih železniških slug, ki pazijo na red pred blagajničami in ki bi najbrž najrajši kar zadavili vsakogar, ki se drzne izpregovoriti slovensko besedo. Skrajni čas je pač, da se najodločnejše nastopi proti takim neznosnim razmeram na trbiškem kolodvoru. — V sledečem pa se obračamo na tiste, ki redno prireajo romarske vlake na sv. Višarje. Slovensko ljudstvo pač ne zasluži, da se izpostavlja takemu ravnanju nemško-nacionalnih železniških uslužbencev na trbiškem kolodvoru, ki pa imajo z druge strani največjo zaslonbo v ravno tako zagriženih nemško-nacionalnih Trbižanih, katerim slovenski romarji v svoji nepoučenosti polnijo žepa, da se potem ti zagriženci norčujejo iz »windisch Trottel-nov«. Če se že prireajo romarski vlaki, naj se prireajo do Zabuh, kjer so Slovenci na razpolago tri dobre slovenske gostilne in odkoder je tudi priprava pot na sv. Višarje. Tako se Slovenci izognejo šikanam na trbiškem kolodvoru pa tudi zasramovalcem v Trbižu samem, obenem pa polpirajo svoje slovenske ljudi. Naj bi se upoštevalo to tembolj, ker stvar ne bi bila čisto nič, ali le par vinarijev dražja.

Ogenj v Ratečah. Sinoči, 10. t. m. ob 11. uri je izbruhnil v novopostavljeni parni žagi g. Jalena na neznan način ogenj. Kmalu je gorelo vse poslopje. Ogenjgasci radeški, ki so se ravno pripravljali na nočno vajo, so s čudovito hitrostjo prihiteli na pomoč, ravnotako tudi gasilci iz Kranjske gore in Belepeči, vendar ni bilo moč zgage rešiti, pač pa se je rešila velika zaloga lesa.

Vsem spodnjaštajerskim učiteljskim društvom. Predlog zaradi poslovnega jezika pri uradnih učiteljskih konferencah se naj za leto opusti, ker so se nekatere konference že vršile, ki predloga niso stavile, kajti niso bile pravočasno o njem obveščene.

Iz Brežic se nam piše: Eden starejših domoljubov dr. Srebre praznuje 12. junija svojo sedemdesetletnico. — V Sostanju rojen, v Mariboru vzgojen je bil kot mlajši mož sobojevnik Tomšiča, Jurčiča in starejših buditeljev slovenskega naroda v Mariboru. Ostal je veren svoji domovini. Zdrav in čil praznuje 70letnico v Brežicah, kjer je preživel do 40 let in bil zvesta podpora slovenskim težnjam. Naj mu bodo vesela še bodoča leta, katerih naj doživi še res obilo.

Iz Maribora se nam piše: V oknu Dohnalikove trgovine v Gosposkih ulicah razstavljena je že nekaj dni slika, ki vzbuja splošno pozornost. Slika je mojstrsko delo našega rojaka gosp. I. Marina, e. kr. vadniškega učitelja in spričuje vsestransko dovršeno tehniko ter prekaša marsikatero podobo modernih slikarjev s tem, da doseže čudovito plastiko z izredno spretnim stopnjevanjem barv in z dočela pravilno razdelitvijo svita in sence. Slika je posneta po Renowitzkega in Heinkeja originalih, vendar

je gosp. I. M. zelo umetno pridružil vzvišeno-plemeniti, duhoviti resnosti Heinkejevega originala oblaženo milobo in vabljivo prijaznost, tako, da z mirno vestjo in s polno pravico lahko imenuje svoje povsem posrečeno delo original.

Pri okrajnem sodišču v Rožku se bo dne 18. t. m. ob 11. dopoldne prodalo na javni dražbi »Čavšnikovo« poosestvo v Podrožici št. 10, obstoječe iz ene stare hiše, v kateri je gostilna, ene nove hiše, 48a njiv, nekaj vrta ter 1 ha 12 a travnikov. — Bati se je, da pride posestvo, ki je cenjeno na 8472 K v nemške roke, ker »Südmark« dosledno vsako posestvo na Koroškem kupuje! Torej rodoljubi pozor!

Pred porotniki v Gorici je sedel v turek na zatočni klopi 25 let stari Josip Bree iz Dornberga. Ta fant, kateremu smrdi delo, je hotel priti do večjega zneska denarja. Poskrbel si je posestno polo Branceta Breeta ter šel z njo k laški »Cooperativa« v Gorico prosit posojila 600 K. Tam so mu rekli, naj pride čez nekaj dni poprašat, če se je ugodilo njegovi prošnji. To se je zgodilo in ko je Josip Bree podpisal pri notarju dr. Pascoletto menico s »France« Bree, je dobil pri laški banki 600 K. Ker se mu je to tako lepo posrečilo, mu je zrasel apetit po denarju. Čez nekaj časa pride zopet k »Cooperativi« ter pravi, da rabi še 600 K, da ima izplačila itd. Tudi te je dobil na ime Franceta Breeta, ki o vsej tej stvari seveda ni nič vedel. Potem je Bree izginil. Sleprija pa je prišla na dan. Breeta so aretirali na Štajerskem ter prignali v Gorico. Imela se je vršiti že lani razprava proti njemu, pa se je delal slaboumnega. Sedaj pa so zdravniki izjavili, da je povsem zdrav ter odgovoren za storjeno dejanje. Obsojen je v težko ječo na 1 leto in 8 mesecev. — Njegov oče Fr. Bree, bivši zavarovalni agent, je bil pa lani pred goriško poroto radi požiga obsojen na 2 leti ječe. — V turek sta sedela privatni uradnik Ferdinand Carlini in zidarski mojster Andrej Zoretič, obtožena goljufije. Bila sta nastavljena v ladjedelnici v Trzinu. Zoretič je nadzoroval zidarska dela, Carlini pa je zapisaval vsak dan delavce, koliko časa so delali in koliko zaslužili. Koncem tedna je dal kontrolorju izkaz, na kar sta dobila z Zoretičem denar, da sta izplačala delavce. Vodstvu ladjedelnice pa je došla ovadba, da so v Carlinijevih izkazih imena delavcev, kateri niso nikdar delali tam. Uvedla se je preiskava, ki je dognala, da trdi ovadba resnica, na kar sta bila Carlini in Zoretič aretovana. Svota prisleparjenega denarja znaša 1378 K 54 v. Porota je spoznala Carlinija krivega; Zoretiča pa za nekrivega. Carlini je obsojen na 10 mesecev v ječo. — V sredo dopoldne je pričela razprava proti 23letnemu Antonu Nanutu iz St. Andreža pri Gorici, kateri je 28. februarja letos ustrelil svojo ljubico ter potem streljal z revolverjem nase pa se ni rani smrtno. Svoj čas smo poročali obširneje o tem. Nanut je bil delavec v tovarni v Štračicah, njegov ljubica Marija Pavlin je služila pri neki svoji sorodnici. Nanut je ljubil Pavlinovo in tudi ta mu je bila nekaj časa naklonjena. Oba sta bila prav spoštovana v vasi. Čez čas pa se je ljubezen pri Pavlinovi popolnoma ohladila, tako da se je začela ogibati Nanuta ter mu kazala, da jej ni všeč, da zahaja še v hišo. Gori omenjeni dan je bil pri njej v kuhinji ter jo prosil in rotil, naj ga ljubi naprej, kakor on njo ljubi, ali dekle je ostalo hladno. Zato je vzel Nanut revolver ter ustrelil Pavlinovo, potem pa streljal nase. Pavlinova je umrla. Nanut pa je ozdravel v goriški bolnišnici ter bil postavljen sedaj pred porotnike, katerim je rekel, da ni kriv obtožbe; pripovedoval je natančno o svoji ljubezni do Pavlinove. Omenjeni večer jo je videl v družbi dveh vojakov, potem pa jo je spremil domov. Govorilo se je po vasi, da jo zalezuje neki dragonec iz oddelka dragoncev, ki so nastanjeni v St. Andrežu. Tudi je bil klican za pričo neki dragonec, ki je izpovedal, da se ne spominja, da bi bil kdaj rekel, da je imel kako intimno razmerje s pokojno Pavlinovo. Razprava se je vlekla celo čez polnoč ter je skončala tako, da je bil ubogi Nanut obsojen na smrt na vislicah. Navzočega je bilo ves čas polno občinstva, ki je živo komentiralo nepričakovano obsodbo.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici priredi v nedeljo 20. junija t. l. cestno dirko.

Podporno društvo za slovenske visokošole v Gradcu prosi, naj se vsi njemu samemu namenjeni denarni prispevki pošiljajo pod njegovim natančnim slovenskim, torej ne prestavljenim imenom, ali pa naravnost blagajniku g. generalmarjorju V. Kranjcu, Körösstrasse št. 1. Predsednik društva pa je dr. Fr. Žižek, Luthergasse št. 4. Posiljajte na vseučilišče delajo že zaradi tega zmešnjavo, ker se tam nahaja »Podpiralna zaloga za slovenske dijake« (Unterstützungsfond für slavische Studierende), katero

upravlja akademični senat. V zadnjem času je pošta več našemu društvu poslanih prispevkov vrnila. Prosimo vse ude in podpornike, ki se jim je to zgodilo, naj vzamejo na znanje, da temu ni krivo društvo, in naj nam blagovolijo javiti svoja imena in podrobnosti, da se lahko pritožimo.

Radi verske blaznosti so siloma odvedli v bolnico v Trstu 29letno Marijo Muho.

Požrtvovalen rešitelj. Pri železniškem mostu na cesti via del Broletto pri Trstu se je igral v turek mlad deček, prišel na tir in preslišal bližajoči se vlak. V zadnjem trenutku je priskočil 47letni čuvaj A. Husu, vrigel dečka s tira in ga rešil. Toda stroj je zadel rešitelja in ga vrigel v loku v bližnji graben. Dobil je težke poškodbe na glavi, hrbtenici in v trebuhu. Obležal je nezavesten, na prošnjo domačinov so ga prepeljali domov.

»Sava« društvo svobodomiselnih slov. akademikov na Dunaju naznaja, da se vrši III. redni občni zbor v soboto dne 12. t. m. v prostorih »zum Magistrat« I., Lichtenfelsg. 3, s običajnim vsporedom. Svobodomiselni slovanski gostje dobrodošli! — Začetek ob pol 8. zvečer.

Društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju ima svoj II. občni zbor v soboto 12. t. m. v Franku XVIII., Cottagegasse 1.

Slov. akad. društvo »Adrija« v Pragi ima svoj starejšinski večer v turek, dne 15. junija ob 8. zvečer v »Narodnem domu« na Vinogradih.

Ponesrečeni artist Gadbin v zagrebški bolnici je toliko okrevale, da upa v 14. dneh bolnico zapustiti. — Značilen je njegov odgovor na vprašanje, če bode še kot tak nastopal. Rekel je: Artist sem in kot tak ostanem. V krvi nam je, da zastavimo v svoji umetnosti življenje. Nimam strahu, dasi sem postal nekoliko nervozen in vem, da tudi posledice zadnje poškodbe v Kopenhagnu ne bodo izostale. — Artisti itak dolgo ne živimo in v tem kratkem času hočem poskusiti vse. — Ponovil ne bom samo tega smrtnega skoka, marveč vadam in urim se povsem nekaj novega, razočarajočega in še veliko bolj nevarnega.

V Krapinskem Toplice so doslej med drugim za daljše zdravljenje dospeli: Rodbina Everts, Hilversum, Nizozemsko, gđ. J. Croockewit, Amsterdam, grofica Klotilda Kottulinska, Gradec, Peter Killić, general v pok., Dunaj, Klara pl. Lapp, Gradec, A. Kretschmer, režiser na Dunaju, dr. A. baron Maročić, e. kr. dvorni svetnik, Zader, dr. F. W. baron Slvetot Everts, zdravnik, Hilversum, Nizozemsko, dr. Karel pl. Marchesetti, zdravnik in muzejski ravnatelj, Trst, dr. Karel Laker, Gradec, Franc Irma Morak, Sofija, Bolgarsko. — 20 štabnih častnikov 7. kralj. ogrsko-hrv.-slav. domobranskega distrikta, ki so na taktičnih vajah, pod vodstvom ekscelence finl. pl. Broevica, se je za nekaj dni nastanilo v tem znamenit kopališču.

Mednarodna rokoborba v cirkusu Zavatta. V soboto je nastopil novodošli borilec Riedl z Rajčevičem. Riedl je priznalo iznenadil občinstvo s svojo krepko postavbo in lepim nastopom. — Ker sta oba borileca fino nastopala, je nudila borba umetniški užitek, ne pa kot pri nekaterih borilih samo razburjanje, ker se že več ne bore, marveč se le divje peste in premetavajo s svojo sirovo močjo. Med borbo pa je Riedl izjavil, da je od 2dnevne vožnje preveč utrujen in prosil odloga. — Dalje je premagal v soboto Gerighof neznanca, ki se je nepričakovano simpatično boril in pokazal mojstra, ki ga čaka pri vstrajnem delu še lepa bodočnost. Vrgel ga je v 24 min. s podprijemom in dvigom od spredaj. — Na praznik popoldne je premagal Riedl Hermana v 5 minutah, zvečer pa je podlegel Gerighofu, dasi se je pokazal krepkega in mirnega borilca v 26 minutah s podprijemom od spredaj. — Rajčevič je nastopil s novo došli Luksenberzanom Etienne, ki je tudi krepak in miren borilec. Podlegel pa je Rajčeviču v 12 minutah z vtisnjenjem mosta. — Lep prizor se je nudil, ko je g. Pfeffer predstavil občinstvu vseh 6 borilcev, ki se šore za ljubljansko darilo. Vrsta tako krepkih in čilih mož se je postavila v redu in vidno imponirala občinstvu, ki je navdušeno izražalo svoje priznanje. Borba mora biti dovršena in odločena v 3 dneh. Zato pa pridejo na današnji spored, ki bo eden najzanimivejših v celi borbi trije pari. — Pride namreč odločilna borba med Rajčevičem in Gerighofom, ki je ostal do sedaj že pri vseh borilih zmagalet, dalje se borita Herman in Etienne in pa Hansen in Riedl.

Slovensko akademično društvo »Ilirija« v Pragi. III. redni občni zbor slovenskega akad. društva »Ilirija« v Pragi se vrši dne 12. junija 1909. ob polu 9. zvečer v prostorih restavracije »u Schöbla« Jožna ulica. Glas iz občinstva. Piše se nam: V malem parku pred »Glasbeno Matice« je bilo dosedaj vedno nekaj klo-

pi. Letos jih ni. Prosimo, da bi se jih nekaj postavilo.

Cvet in sad obenem je videti na drevesu, stoječem pri hiši g. Lovra Blaznika v Prulah v Ljubljani.

Izkaz živine zaklane v mestni klavnici od 23. do 30. majnika 1909. 88 volov, 1 krava, 6 bikov, 109 prašičev, 258 telet, 49 kostrunov, 121 kozličev, vpeljane zaklane živine pa je bilo 1 vol, 3 prašiči, 16 telet in 4 kozličiči.

Ponočnjaki. V sredo popoldnoči sta v Gradišču razgrajala dva hlapca. Stražnik jih je, ker ni opomin nič pomagal, zaprl. — Na Starem trgu in v Florijanski ulici je neki ponočnjak vpil, da bi privabil k sebi stražnika. Ko ga je stražnik pozval k miru, mu je povedal, da vpije zato, ker nima prenočišča. Dobil ga je za isto in drugi dan še za več noči.

Kdo je lastnik obleke? Dne 29. majnika dopoldne je prinesla v trgovino g. Buzzolinija v Stritarjevi ulici neka ženska zavitek ženskega perila, nekaj čevljev in prosila, da bi ga spravili. Ker ni nihče prišel zavtika iskat, so ga oddali na policijo.

Cigava je lestva? V Prečno ulico pred hišo št. 8 je nekdo danes ponoči prinesel pred vrata tri metre dolgo lestvo. Lastnik naj se oglasi pri hišnem gospodarju.

Izgubljeno in najdeno. Kontoristinja Marija Rotterjeva je izgubila zlato ovratno verižico. — Delavka Frančiška Lužarjeva je izgubila srebrno žensko uro z dolgo verižico. — Čevljar Alojzij Kink je izgubil zlat obesek s sliko. — Stotnikova soproga Daniela Stritfova je izgubila zlato uro z verižico. — Ivanka Bajerjeva je izgubila denarnico s 50 K. — Marija Pogačarjeva je izgubila denarnico s 14 K. — Rudolf Pipan je našel odrezek svilnatga blaga. — Magistratni uradnik g. Alojzij Benda je našel zlato dolgo ovratno verižico. — Marija Zimova je izgubila denarnico z manjšo svoto denarja.

Kanarček je ušel včeraj zjutraj na Sv. Petra nasipu št. 51. Kdor ga je ujel je prošel, da ga da nazaj.

Uradne vesti. Zbrisala se je iz zapisnika posameznih tvrdk: Radovljica, P. Hudovernik, mešana trgovina radi opusta. — Konkurz je napovedalo »Kmetijsko društvo« na Dol. Dobravi reg. zad. z. o. z. Konkurni komisar je dež. sod. svetnik J. Šumer in upravnik mase V. Lenček, notar, oba v Škofji Loki. — Izbris tvrdke. Vodmat pri Ljubljani: Eme rich Pauer, kuhanje in razpečevanje žganja, radi smrti in opusta trgovine. — Javna dražba. Zemljišča vlož. št. 209 k. o. Črni vrh, obstoječega iz hiše in sočivnega vrta, se vrši dne 19. junija 1909 ob 11. uri dop. pri okr. sodišču v Idriji. Določena vrednost hiše znaša 313706 K, vrta pa 112 K, torej skupaj 324906 K, najmanjši ponudek pa 1625 K. — Razpisano je mesto pisarniškega pomožnega uradnika pri okrožnem sodišču v Novem mestu z dnevno 250 K. Prošnje do 20. junija predsedstvu sodišča.

Vabilo na volilni shod naprednih volilcev ki se bo vršil v soboto, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni „Pri malem slonu“ ob Zaloški cesti v Mostah.

Dnevni red: Občinske volitve in gospodarske težnje v Mostah.

Naprednjaki, somišljeniki, vsi do zadnjega na ta shod!

Drobne novice.

* Plzenska delniška pivovarna (ue zamenjajte j s češko meščenko pivovarno) bode darovala za Roseggerjevo ustanovo nemškega šulferajna dva tisoč kron.

* Avstro - Ogrski odposlanec grof Thurn - Valsassina v Sofiji je šel na dopust.

* Potres v Messini. Na praznik ob 5. uri 14 min. popoldne so čutili lahen potresni sunek, kateremu je sledilo podzemeljsko bobnenje in nato močan sunek, ki je trajal skoro 10 minut. Prebivalstvo je prestrašeno zbežalo, porušilo se je precej hiš, katere pa so bile že od prej precej poškodovane.

* Otvoritev turske železnice. Železniški minister je povabil cesarja k slovesni otvoritvi turske železnice, ki se vrši začetkom julija. Cesar baje namerava odzvati se povabilu.

* Moraki roparji so napadli pri otoku Samotraki dve grški jadernici, pomorili posadke in oropali naloženo blago. Prazni jadernici z ubitimi

žrtvami je dobil neki mimo vozeči parobrod in jih vzel s saboj.

* Boj s kaznjenci. V ruski kaznilnici v Tiflusu je napadlo pet kaznjencev svoje paznike, jim izrgalo orožje, tri ubilo in pet težko ranilo. Med bojem pa je prišlo vojaštvo, zaprlo kaznjencev pot in jih pozvalo naj se udajo. Ker tega niso hoteli storiti, planili so vojaki nanje in jih v silni jezi vpricho padlih žrtev pomorili.

Telefonska in brzojavna poročila.

O proračunski debati.

Dunaj, 11. junija. Načelniki klubov so imeli danes sejo, pri kateri je bil navzoč tudi ministrski predsednik baron Bienenroth. Posvetovanja načelnikov niso imela nobenega uspeha. V imenu nemških strank je dr. Lueger zahteval, naj bi se za proračunsko debato določila samo ena seja, dočim je baron Bienenroth izrazil željo, naj bi se debata o proračunu zaključila najkasneje 25. t. m. Poslanec dr. Korošec je protestiral proti dr. Luegerjevemu predlogu, poslanec Udružal pa je izjavil, da ne more označiti svojega stališča napram Bienenrothovi želji, ker »Slovenska enota« še ni sklepala o tem, kakšno stališče bo zavzela napram proračunski razpravi.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 11. junija. Zbornica, ki je izredno slabo obiskana, je razpravljala danes o nujnem predlogu maloruskega poslanca dr. Levickega o zapostavljanju maloruskega jezika pri sodiščih v Galiciji. Ko je končal svoja izvajanja predlagatelj, se je oglašil za besedo pravosodni minister dr. Hochenburger. Ker je z vso odločnostjo zanikal, da bi se pri galških sodiščih zapostavljala malorusčina, je izzval veliko nevoljo in nemir med maloruskimi poslanci, zlasti ko je rekel, da vlada pri galških sodiščih najlepši red. Na trditev, da dobivajo maloruske stranke od sodišč maloruske pozive, je posl. dr. Trylovski vrgel ministru na pult poljsko pozivnico. V istem trenutku je prihitel pred ministrsko klop baron Vasiljko. S pestjo je udaril na ministrov pult ter klical: »To je torej zahvala, da smo v petek vlado rešili. Le počakajte, mi vam bomo že še pokazali.« Ko je Hochenburger svoj govor končal, je Vasiljko zopet jel toliči ob pult in kričati: »Boste že videli, kaj je Vasiljko.« Blamirali ste me pred vso Avstrijo, a to mi boste še drago plačali.« Predsednik dr. Pattai je Vasiljka poklical k redu. Vasiljko: Nisem dečak, ki bi se dal oštevat. Najbolje bi bilo, da bi dal ministru Hochenburgerju dve zausnici za njegov današnji govor. Zbornica je dr. Levickega nujni predlog odklonila.

Ministrski svet.

Dunaj, 11. junija. Na danes zvečer je napovedana seja ministrskega sveta. Če bo se te seje udeležil minister dr. Začek, je odvisno od tega, kako bo rešil cesar njegovo prošnjo za demisijo.

Srbije na Slovenskem.

Belgrad 11. junija. Kakor smo že javili, prirede gojenke tukajšnjega ženskega liceja in učiteljica s svojimi profesorji izlet na Slovensko. Tega izleta se udeleži okrog 40 oseb. Iz Belgrada odpotujejo dne 17. t. m. preko Zagreba v Reko. 18. t. m. ostanejo v Reki, 19. pa odpotujejo v Postojno, kjer si ogledajo postojnsko jamo. V Ljubljano pridejo zvečer 19. t. m. Tu ostanejo eden ali dva dni, da si ogledajo mesto in okolico. V Belgrad se vrnejo po isti poti preko Reke in Zagreba. Ako bo čas dopuščal, napravijo iz Ljubljane izlet na Bled.

Izlet bolgarskih „Junakov“ na Rusko.

Sofija 11. junija. Sredi meseca julija priredi zveza bolgarskih sokolskih društev »Junak« izlet v Rusijo. Tega izleta se udeleži 2000 oseb iz vseh krajev bolgarske kraljevine. »Junaki« posetijo Odeso, Kijev, Moskvo in morda tudi Petrograd. Izletniki imajo namen, da se na ta način zahvalijo svoji osvo boditeljici Rusiji za njeno podporo v zadnjem bolgarsko-turškem konfliktu.

Avstrijski poslanik v Petrogradu odpoklican.

Petrograd 11. junija. Avstro-ogrsko vlada v najkrajšem času odpokliče svojega poslanika grofa Berchtolda. Kakor zatrjujejo, bo grof Berchtold imenovan za poslanika v London.

Ne najdražje, ampak najcenejše so Pekatete, ker se zelo nakuhajo in se jih malo potrebuje! 2005 1

